

Альона Романюк на тренінгу з протидії дезінформації. Джерело: Facebook-сторінка співрозмовниці

▪ Якщо школярі кажуть, що України не існує, а українців називають нацистами, звідки вони могли взяти таку інформацію?

Зазвичай діти несуть у школу ті наративи, які побутують у їхній сім'ї. Просто наслухатися відео у TikTok, у яких про це кажуть, недостатньо. Адже тисячі дітей дивляться TikTok, сидять у соцмережах, але продовжують збирати гроші на підтримку ЗСУ та волонтерять. Якщо ж хтось з учнів каже, що України немає, отже, цю інформацію вони мали десь узяти й у неї повірити, а не просто почути.

Чому дитина починає вірити в якусь нісенітницю? Тому що люди, які її оточують, про це говорять і дуже чітко аргументують. До того ж ці люди є для неї авторитетами.

Тож моя гіпотеза в тому, що поширення російських наративів іде із сім'ї або середовища, у якому дитина спілкується і проводить час поза межами школи, чуючи такі наративи від авторитетних для неї людей. Це можуть бути як батьки, так і блогери або ті, кому дитина вірить більш ніж учителям у школі.

Відповідно ця дитина матиме зневагу як до України, так і до тих, хто її захищає. Ці ідеї вона потім несе в соціум.

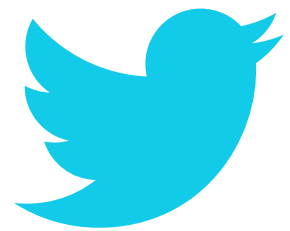
Читайте також: **"Велика російська культура" виявилася такою ж недолугою субстанцією, як і "друга армія світу"**

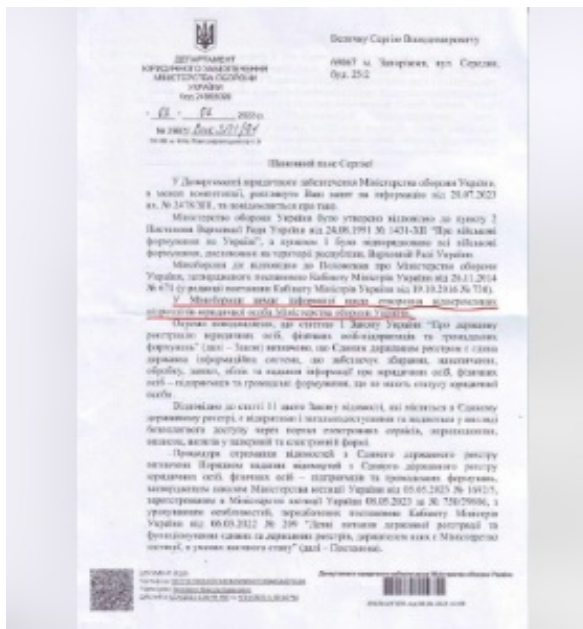
Звідки батьки беруть проросійські ідеї? Ми [фактчекери проєкту "НотаЄнота" – ред.] досліджували поширення російських наративів в **антивакцинаторних чатах**.

- Спочатку в цих чатах об'єдналися прихильники теорії змови про **вишки 5G**, які нібито транслюють коронавірус;
- потім вони вірили в те, що вакцинація дорівнює **чипізації**;
- а також у конспірологічну теорію, що з **вертольотів розприскують коронавірус**.

Тобто у 2020 році на тлі пандемії цих людей об'єднали певні ватажки якраз завдяки теоріям змови, що вірус вигаданий, маски можна не носити тощо. В Україні прихильників теорій змови представляли різні люди. Один із них – колишній **колаборант Кирило Стремоусов**, який очолював окупаційну владу в Херсоні, а згодом загинув у ДТП.

Зараз антивакцинаторні чати просувають абсолютно не вакцинні теми.

Немає відомостей про створення відокремлених підрозділів юр.особи Міноборони.

Тоді яким чином ТЦК відноситься до ЗСУ?

Чия юрисдикція даного озброєного формування?

Якщо КУ96 передбачає створення озброєних формунь ЗАКОНОМ.

Є закон про ТЦК?
Ми НЕ знайшли.

Тобто, діє НЕЗАКОННЕ ЗБРОЙНЕ ФОРМУВАННЯ #ТЦК на території України???

Скриншоти з телеграм-каналу Остапа Стахіва, якому СБУ вручала підозру за поширення активацинаторних ідей у 2021 році

А ще ми помітили, що перш ніж запускати ворожі наративи на широку аудиторію в Україні, їх тестують саме через ось такі спільноти людей, які вірять у теорії змови, яких об'єднали свого часу на тлі коронавірусу і яким далі згодують нові порції брехні.

Також є низка блогерів, деякого з них час від часу **затримує** Служба безпеки України. Вони розповідають:

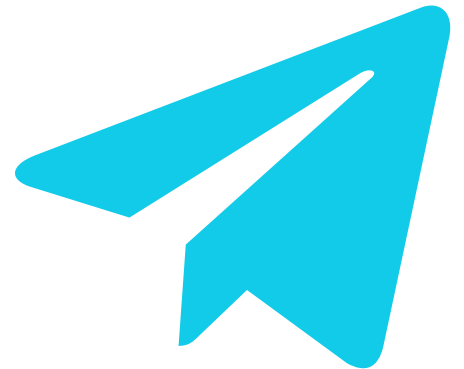
- що України не існує;
- що Україна – це корпорація;
- що вони не громадяни України, не фізичні особи, а просто люди.

Є також **громадська організація, яка просуває ідеї, що мобілізація незаконна**, а війни в Україні немає.

Кілька місяців тому декілька ватажків антивакцинаторного руху **оголосили курс** для журналістів. Я приєдналася на вступну безплатну лекцію, але на ній про журналістику не йшлося взагалі. Людей вчили писати скарги, запити на інформацію, скарги за невідповідь на запит на інформацію.

Тобто учасників курсу вчили, як запитати й скаргами “тероризувати” різні державні органи та структури, починаючи від міських рад і закінчуючи Службою безпеки України, Офісом президента, різними міністерствами тощо. Ця спільнота вибудовує таку собі низинну мережу й хоче мати представників в усіх громадах. А далі через них поширювати нісенітницю про те, що України немає.

Читайте також: **“Хорошіє рускіє” – це люди, які будуть руйнувати майбутнє після нашої перемоги**

І це має вплив. Цього року в місті Вараш на Рівненщині **одинадцятикласниця не отримала свідоцтво про загальну освіту**. Її мама відмовилася передавати дані дитини в МОН, вважаючи, що зараз немає шкіл, освіта – це великий експеримент, а заклади освіти не є безпечними.

Також ця мама вважає, що живе в Українській радянсько-соціалістичній республіці.

У місцевому відділі освіти кажуть, що раніше така мама була одна на місто, а зараз матусі з такими ж поглядами є в чотирьох вараських школах.

Перш ніж проросійські агенти впливу починають поширювати якусь нісенітницю, спочатку вони добряче вивчають наше законодавство та вміло ним маніпулюють. Коли вони наводять якісь приклади, то людина без юридичної освіти не може нічого спростувати, бо все виглядає начебто логічно.

Це, як на мене, є загрозою державній безпеці України. Попри те, що Служба безпеки України кількох блогерів затримала, частина з них далі продукує російські наративи, які розхитують Україну зсередини.

▪ **Якщо аналізувати джерела походження російських наративів, то звідки найчастіше вони поширюються?**

Про те, що України немає, почала говорити у 2018 році якраз псевдогромадська організація, яка зараз і проводить “курси журналістики”, про які я розповідала вище. Далі організація почала розширювати свою діяльність, зараз має сайт і газету та спекулює на темі мобілізації.

Окремо є низка блогерів, які збирають свою аудиторію в соцмережах. Зараз вони віддають перевагу TikTok, частково Telegram, тому що Facebook та Instagram банить їхні дописи. Тобто вони обирають для комунікації ті майданчики, які не піддаються модерації.

Також є певні ватажки, які це очолюють, поширюють в інформаційному просторі й задають тон. Їх не так багато, але вони достатньо агресивні й крикливі. Вони провокують інших людей на ворожнечу, на застосування фізичної сили, щоби потім це розповсюджувати в соцмережах і розповідати, як когось утискають тощо.

Загалом є громадські організації, окремі блогери та ініціативи, які мають на меті максимально поширити свої ідеї в маси. І випадок, **коли дитина в школі каже, що України не існує, а українці – нацисти, це якраз зерно, яке проросло через дезінформацію**. Фактично це інформаційна війна, яка нас роз’єднує.

▪ **Хто найчастіше піддається впливу ворожої пропаганди – люди, які не вміють критично мислити й відсіювати маніпуляції?**

Мені здається, що під вплив російських наративів потрапляють ті люди, які вже вірять у певну теорію змови. Коли вони читають якусь дезінформацію, то знаходять у ній підтвердження своїх думок. А далі роблять вибір – вірити чи ні, якими аргументами керуватися.

Та коли на тебе летить російська ракета або коли російські війська вторгаються у твою країну, знищують твої будинки, людей, міста, то все чітко зрозуміло. А ті, хто заперечують існування України, якраз поширюють російський порядок денний. Тому що росія заперечує існування України як держави й каже, що Україну придумав Ленін.

▪ **Як можна протидіяти поширенню російських наративів?**

Передусім на ватажків цих рухів **має реагувати СБУ** та притягувати їх до відповідальності. Бо якщо вони припинять транслювати російські наративи, буде менше джерел, звідки це черпати. Звісно, залишиться певна частина їхніх послідовників, яка далі віритиме в теорію змови й у велич рф, але це буде меншість. Якщо усунути причину хвороби, то вона минає.

Читайте також: **Світові інформагенції тягають російські наративи**

На рівні суспільства нам треба **максимально підтримувати й просувати якісні медіа**, тому що зараз російські наративи транслюються, зокрема, через анонімні Telegram-канали.

А також у різні способи **розвивати загальну ерудицію населення**, тому що часто люди ведуться на фейки через брак базових знань із медіаграмотності. Це можуть бути ігрові формати, через які експерти будуть розказувати, як працює держава, чому гомеопатія – це фейк тощо.

Щодо шкіл, то, певно, можна провести позакласні заходи, де докладно розібрати наративи, які поширює хтось із дітей, навести тези та аргументи, що так, а що – ні.

А ще залучити психологів, які би допомогли дітям, чії рідні воюють та боронять нас, зрозуміти, що не варто реагувати на образи у свій бік. І ще раз пояснити те, що вся Україна зараз бореться з російським злом. Й обов’язково переможе.

Інна Лиховид, опубліковано у виданні “Нова українська школа”

Читайте також:

- **Як не отруїтись підлою та нелюдською російською брехнею**
- **Чому не варто толерувати російську культуру**

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

РЕКЛАМА

- Другий фронт, культурний
- «Кремлівська телеграмна гідра»: 300 каналів, які отруюють український інфопростір
- Як харківські культурні діячі переходять на українську мову та віднаходять українську культуру
- "З окупантом треба говорити його мовою і це мова Збройних Сил України"
- Брехня Росії про біолабораторії може бути прикриттям її власних злочинів, — дослідження

Share 0

Читайте «Аргумент» в [Facebook](#) и [Twitter](#)

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

ВІДЕО

Воїни «Альфи» СБУ — ТОП-1 серед підрозділів Сил оборони за результатами бойової роботи у квітні

Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань - за запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку**

використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення. При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com